

Εκπαιδευτική αξιοποίηση των υποδομών και των παρεχόμενων υπηρεσιών του Πανελληνίου Σχολικού Δικτύου. Η περίπτωση των γυμνασίων της Κρήτης.

*Κώστας Ν. Πλατινάκης
Καθηγητής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης,
1^ο Γυμνάσιο Ρεθύμνου, platinakis@sch.gr
M.Sc. Η πληροφορική στην Εκπαίδευση, Πανεπιστήμιο Κρήτης*

Περίληψη

Στην εργασία αυτή παρουσιάζεται διερεύνηση της εκπαιδευτικής αξιοποίησης των υποδομών και των παρεχόμενων υπηρεσιών του Πανελληνίου Σχολικού Δικτύου. Επίσης ερευνώνται οι παράγοντες που δρουν ανασταλτικά στους εκπαιδευτικούς για την συχνότερη χρήση των προσφερόμενων υπηρεσιών του Π.Σ.Δ. Πληθυσμό της παρούσας έρευνας αποτέλεσαν οι εκπαιδευτικοί που υπηρετούσαν με οργανική θέση στα δημόσια Γυμνάσια της Κρήτης κατά το εκπαιδευτικό έτος 2008-2009.

Λέξεις-κλειδιά : Εκπαιδευτική αξιοποίηση, Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο, διαδίκτυο

Εισαγωγή

Στην χώρα μας η εισαγωγή Η/Υ στη θεσμοθετημένη εκπαίδευση έγινε στα μέσα της δεκαετίας του 80. Ο τρόπος όμως της εισαγωγής της πληροφορικής στην εκπαίδευση δεν ήταν χωρίς προβλήματα, με κυριότερα τον τρόπο με τον οποίο εισήχθη, τη διδασκαλία του μαθήματος να γίνεται από δασκάλους άλλων ειδικοτήτων, την ασάφεια του περιεχομένου και την έλλειψη στοχοθεσίας του μαθήματος, τα ανεπαρκή συνήθως βιβλία, τον παρωχημένο εξοπλισμό και το αναλυτικό πρόγραμμα να περιορίζεται συνήθως σε ένα απλό περίγραμμα της ύλης (Μιχαηλίδης, 1999).

Σήμερα υπάρχει ξανά ένα νέο αίσθημα ευφορίας όσον αφορά στην προοπτική των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση. Οι λόγοι για τις νέες προσδοκίες είναι η χρήση του διαδικτύου και του παγκόσμιου ιστού, η αυξημένη πρόσβαση σε πληροφορίες που αυτά κάνουν δυνατή καθώς και οι νέες δυνατότητες για επικοινωνία (Βοσνιάδου, 2006).

Στο πνεύμα αυτό δημιουργήθηκε το Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο (Π.Σ.Δ.) στη χώρα μας. Το Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο είναι το εκπαιδευτικό ενδοδίκτυο του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, το οποίο ως υποδομή δημιουργήθηκε μέσα από την υλοποίηση μιας σειράς αλληλοσυμπληρούμενων επενδύσεων και δράσεων της Ελληνικής Πολιτείας. Οι δράσεις αυτές είχαν ως στόχο τη δημιουργία μιας σύγχρονης δικτυακής και υπολογιστικής υποδομής η οποία θα μπορούσε να καλύψει επαρκώς τις ανάγκες δικτύωσης της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης τόσο στο αμιγές εκπαιδευτικό τους μέρος, με την παράλληλη εισαγωγή των Τεχνολογιών της Πληροφορίας στη μαθησιακή διαδικασία, όσο και τις ανάγκες διοίκησης και διαχείρισης των μονάδων της εκπαίδευσης από το Υπουργείο Παιδείας.

Μεθοδολογία της Έρευνας

Σημαντικότητα και επικαιρότητα της έρευνας

Σύμφωνα με την Βοσνιάδου (2006) οι αλλαγές που μπορούν να επιφέρουν τα δίκτυα υπολογιστών και ιδιαίτερα το Διαδίκτυο στην εκπαίδευση είναι πολλές, αν χρησιμοποιηθεί με τους κατάλληλους τρόπους.

Παράλληλα μέσα από την προσωπική εμπειρία του ερευνητή ως εκπαιδευτικός στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση, διαπιστώθηκε ότι παρόλο που μέσω του Π.Σ.Δ. αναπτύχθηκαν σημαντικές υποδομές για πρόσβαση των σχολικών μονάδων στο διαδίκτυο, ελάχιστοι είναι οι εκπαιδευτικοί που κάνουν χρήση αυτών των υποδομών. Αντίστοιχη είναι και η κατάσταση και για τις πρόσθετες διαδικτυακές υπηρεσίες που έχουν αναπτυχθεί παράλληλα από τους φορείς υλοποίησης του Π.Σ.Δ.

Από την ανασκόπηση της βιβλιογραφίας διαπιστώθηκε ότι μέχρι τώρα μόνο αποσπασματικά έχουν διερευνηθεί όψεις του θέματος. Εστιασμένη έρευνα επιχειρείται για πρώτη φορά.

Σκοπός και στόχοι της έρευνας

Αντικείμενο της παρούσας έρευνας αποτελεί η διερεύνηση της εκπαιδευτικής αξιοποίηση των υποδομών και των παρεχόμενων υπηρεσιών του Πανελληνίου Σχολικού δικτύου από τους εκπαιδευτικούς των γυμνασίων της Κρήτης.

Η έρευνα επιδιώξε να καταγράψει την συχνότητα αλλά και τον τρόπο με τον οποίο οι εκπαιδευτικοί χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες που έχει αναπτύξει το Π.Σ.Δ. για την εκπαιδευτική κοινότητα.

Παράλληλα η έρευνα έχει ως σκοπό να ανιχνεύσει τους παράγοντες που δρουν ανασταλτικά στην συχνότερη χρήση αυτών των υποδομών και υπηρεσιών.

Υποκείμενα της έρευνας

Πληθυσμό της παρούσας έρευνας αποτέλεσαν οι εκπαιδευτικοί που υπηρετούσαν με οργανική θέση στα δημόσια Γυμνάσια της Κρήτης κατά το εκπαιδευτικό έτος 2008-2009.

Στην παρούσα έρευνα δεν ακολουθήθηκε κάποια συγκεκριμένη μορφή δειγματοληψίας. Επιλέχθηκε εμπειρικό δείγμα (Βάμβουκας, 2000). Συνεπώς τα αποτελέσματα της έρευνας αναφέρονται μόνο στους εκπαιδευτικούς του δείγματος καθώς δεν εξασφαλίζεται η αντιπροσωπευτικότητα του.

Με την βοήθεια δικτύου συναδέλφων εκπαιδευτικών συγκεντρώθηκαν ερωτηματολόγια και από τους 4 νομούς της Κρήτης. Χορηγήθηκαν συνολικά 500 ερωτηματολόγια και επεστράφησαν συμπληρωμένα 270 (ποσοστό 54%) από 24 σχολικές μονάδες.

Από τα 270 ερωτηματολόγια που συγκεντρώθηκαν, 52 συγκεντρώθηκαν από τον Ν. Χανίων, 80 από τον Ν. Ρεθύμνης, 94 από τον Ν. Ηρακλείου και 44 από τον Ν. Λασιθίου. Έτσι λοιπόν ο συνολικός αριθμός των εκπαιδευτικών του δείγματος είναι 270 εκπαιδευτικοί, ποσοστό 11,5 % του πληθυσμού αναφοράς.

Επισημαίνεται ότι δεν επιχειρήθηκε να διατηρηθεί η αναλογία μεταξύ του συνολικού αριθμού των εκπαιδευτικών που εργάζονται στους τέσσερις νομούς της Κρήτης και αυτών που εντάσσονται στο δείγμα της παρούσας έρευνας.

Περιγραφή του δείγματος

Το δείγμα της έρευνας αποτελείται από 93 άνδρες (ποσοστό 35,8%) και 167 γυναίκες (ποσοστό 64,2%), ενώ 10 άτομα (ποσοστό 3,7%) δε δήλωσαν το φύλο τους.

Αναφορικά με την ηλικία τους 50 εκπαιδευτικοί είναι έως 34 ετών (ποσοστό 18,7 %), οι 120 είναι 35 έως 45 ετών (ποσοστό 44,9%), οι 78 είναι 46 έως 55 ετών (ποσοστό 29,2%) και 19 είναι 56 ετών και άνω (ποσοστό 7,1%). Επίσης 3 άτομα δεν δήλωσαν την ηλικία τους (ποσοστό 1,1%).

Ως προς τους τίτλους σπουδών, 258 εκπαιδευτικοί (ποσοστό 95,6%), έχουν πτυχίο Πανεπιστημίου, ενώ 12 εκπαιδευτικοί (ποσοστό 4,4%), έχουν πτυχίο ΑΣΕΤΕΜ ή ΤΕΙ. Αναφορικά με τίτλους μεταπτυχιακών σπουδών, 34 εκπαιδευτικοί (ποσοστό 12,6%) έχουν μεταπτυχιακές σπουδές Α' κύκλου και 3 εκπαιδευτικοί (ποσοστό 1,1%), έχουν μεταπτυχιακές σπουδές Β' κύκλου.

Ως προς τις γνώσεις και δεξιότητες σε Τ.Π.Ε., 198 εκπαιδευτικοί (ποσοστό 73,6%) δηλώνουν ότι γνωρίζουν να χρησιμοποιούν εφαρμογές περιήγησης στο διαδίκτυο, 143 εκπαιδευτικοί (ποσοστό 53,4%) δηλώνουν ότι γνωρίζουν να χρησιμοποιούν εφαρμογές διαχείρισης ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, 205 εκπαιδευτικοί (ποσοστό 76,3%) δηλώνουν ότι γνωρίζουν να χρησιμοποιούν εφαρμογές κειμενογράφων, 119 εκπαιδευτικοί (ποσοστό 44,4%) δηλώνουν ότι γνωρίζουν να χρησιμοποιούν εφαρμογές λογιστικών φύλλων και 117 εκπαιδευτικοί (ποσοστό 43,6%) δηλώνουν ότι γνωρίζουν να χρησιμοποιούν λογισμικό παρουσιάσεων. Από τους εκπαιδευτικούς του δείγματος, μόνο 26 εκπαιδευτικοί (ποσοστό 9,8%) δηλώνουν ότι έχουν συμμετάσχει σε προγράμματα επιμόρφωσης για την αξιοποίηση των Η/Υ στην εκπαίδευση.

Αναφορικά με τα έτη υπηρεσίας των εκπαιδευτικών, 122 εκπαιδευτικοί έχουν έως 10 χρόνια υπηρεσία (ποσοστό 45,4 %), οι 74 έχουν 11 έως 20 χρόνια υπηρεσίας (ποσοστό 27,5 %), οι 62 έχουν 21 ως 30 χρόνια υπηρεσίας (ποσοστό 23,0 %) και 11 έχουν 31 και άνω χρόνια υπηρεσίας (ποσοστό 4,1 %). Επίσης 1 άτομο δεν δήλωσε τα έτη υπηρεσίας του.

Ως προς την αστικότητα του σχολείου που υπηρετούν οι εκπαιδευτικοί, 43 εκπαιδευτικοί (ποσοστό 15,9 %) υπηρετούν σε σχολείο που βρίσκεται σε επαρχιακή περιοχή, 81 εκπαιδευτικοί (ποσοστό 30,0%) σε σχολείο που βρίσκεται σε ημιαστική περιοχή ενώ 146 εκπαιδευτικοί (ποσοστό 54,1%) σε σχολείο που βρίσκεται σε αστική περιοχή.

Ερευνητικά εργαλεία

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε με χρήση ερωτηματολογίου το οποίο κατασκευάστηκε από τον ερευνητή και περιελάμβανε ερωτήσεις κλειστού και ανοιχτού τύπου.

Ως προς τις κλειστές ερωτήσεις, επρόκειτο για ένα σύνολο προτάσεων στις οποίες οι εκπαιδευτικοί κλήθηκαν να τοποθετηθούν με βάση τετράβαθμη κλίμακα τύπου Likert που ποικίλει από το 1 (χαμηλού επιπέδου στάση) έως το 4 (υψηλού επιπέδου στάση). Η χρήση τετράβαθμης κλίμακας επιλέχθηκε προκειμένου να αποφευχθεί το φαινόμενο συγκέντρωσης απαντήσεων στο μέσο της κλίμακας.

Πρόσθετα χρησιμοποιήθηκαν και ανοικτές ερωτήσεις προκειμένου να υπάρξει δυνατότητα εμβάθυνσης σε ζητήματα της έρευνας μέσω της συλλογής ποιοτικών δεδομένων.

Το ερωτηματολόγιο χορηγήθηκε προκαταρκτικά σε 27 υποκείμενα που είχαν τα ίδια χαρακτηριστικά γνωρίσματα με το δείγμα της έρευνας για να διαπιστωθούν τυχόν δυσκολίες στην κατανόηση των δηλώσεων του ερωτηματολογίου, ώστε να βελτιωθούν.

Μετά την προκαταρκτική χορήγηση και τις διορθώσεις που έγιναν, κατά το στάδιο της κυρίως έρευνας τα ερωτηματολόγια χορηγήθηκαν από τον ίδιο τον ερευνητή ωστόσο υπήρξαν και περιπτώσεις που χορηγήθηκαν μέσα από δίκτυο συναδέλφων εκπαιδευτικών.

Μέθοδος στατιστικής ανάλυσης των ερευνητικών δεδομένων

Τα ερευνητικά δεδομένα που συγκεντρώθηκαν κατηγοριοποιήθηκαν μέσα από ανάλυση περιεχομένου των απαντήσεων των υποκειμένων στις ανοικτές ερωτήσεις. Στη συνέχεια μαζί με τις απαντήσεις στις κλειστές ερωτήσεις εισήχθησαν σε Η/Υ όπου με την βοήθεια του προγράμματος SPSS έγινε η στατιστική ανάλυση τους.

Πριν την στατιστική επεξεργασία και ανάλυση τους πραγματοποιήθηκε προκαταρκτικός έλεγχος με χρήση των διαδικασιών Frequencies για τον έλεγχο της ακρίβειας των δεδομένων καθώς και για πιθανά λάθη κατά την εισαγωγή τους στο πρόγραμμα SPSS. Πρόσθετα εφαρμόστηκε η διαδικασία Explore προκειμένου να ελεγχθεί εάν τα δεδομένα της έρευνας ικανοποιούν τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για την επιλογή της παραμετρικής στατιστικής ανάλυσης (Μακράκης, 2005α:93).

Σε επίπεδο περιγραφικής στατιστικής δίνονται πίνακες κατανομής συχνοτήτων και προκειμένου να σχηματιστεί μια συνοπτική αλλά και εύχρηστη εικόνα δίνεται συμπληρωματικά ο μέσος όρος ως μέτρο κεντρικής τάσης και η τυπική απόκλιση ως μέτρο διασποράς τιμών.

Αποτελέσματα της Έρευνας

Από τα ευρήματα της έρευνας προκύπτει ότι οι εκπαιδευτικοί του δείγματος χρησιμοποιούν σε μικρό βαθμό το διαδίκτυο ως πηγή πληροφοριών σε εργασίες που κάνουν μαζί με τους μαθητές τους (μ.ο: 1,52). Επίσης από την έρευνα προκύπτει ότι δεν χρησιμοποιούν ποτέ για τις διδασκαλίες τους το διαδίκτυο μαζί με τους μαθητές τους για να επικοινωνήσουν με συνεργαζόμενα σχολεία (μ.ο: 1,17), για να επικοινωνήσουν μέσω περιοχών συζητήσεων (μ.ο:1,03) και για την υλοποίηση τηλεδιασκέψεων με εκπαιδευτικό περιεχόμενο (μ.ο: 1,02).

Στην συνέχεια ζητήθηκε από τους εκπαιδευτικούς να δηλώσουν πόσο συχνά επισκέπτονται τον επίσημο ιστοχώρο του Π.Σ.Δ <http://www.sch.gr> καθώς και πόσο συχνά διαβάζουν το αντίστοιχο ηλεκτρονικό περιοδικό. Επιλέχθηκαν οι δύο αυτές υπηρεσίες καθώς πρόκειται για τις πλέον διαδεδομένες στην εκπαιδευτική κοινότητα και επιπροσθέτως για την χρήση τους δεν απαιτείται ο εκπαιδευτικός να έχει εγγραφή ως μέλος στο Π.Σ.Δ.

Από τις απαντήσεις των εκπαιδευτικών του δείγματος προκύπτει ότι μόνο μερικές φορές τις χρησιμοποιούν. Αναλυτικότερα ως προς την επίσκεψη τους στον επίσημο ιστοχώρο του Π.Σ.Δ από τους 258 εκπαιδευτικούς που απάντησαν μόνο 59 (ποσοστό 22,9%) αναφέρουν ότι επισκέπτονται συχνά την συγκεκριμένη ιστοσελίδα (μ.ο: 1,96). Αντίστοιχες είναι οι δηλώσεις αναφορικά με το ερώτημα της ανάγνωσης του ηλεκτρονικού περιοδικού του Π.Σ.Δ. Στην περίπτωση αυτή μόνο 24

εκπαιδευτικοί (ποσοστό 9,4%) αναφέρουν ότι διαβάζουν συχνά την συγκεκριμένη έκδοση (μ.ο: 1,53).

Έπειτα ζητήθηκε από τους εκπαιδευτικούς του δείγματος να δηλώσουν εάν έχουν εγγραφεί ως χρήστες στο Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο. Οι εγγεγραμμένοι εκπαιδευτικοί έχουν τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν όλες τις υπηρεσίες που διαθέτει στην εκπαιδευτική κοινότητα το Π.Σ.Δ. Όπως προέκυψε μόνο 95 εκπαιδευτικοί (ποσοστό 36,4%) έχουν εγγραφεί ενώ 166 (ποσοστό 63,6 %) δεν διαθέτουν λογαριασμό χρήστη. Καθώς η ύπαρξη λογαριασμού χρήστη είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την χρήση των υπηρεσιών, φανερώνεται η μικρή χρησιμοποίηση των υποδομών που έχει αναπτύξει το Π.Σ.Δ.

Στην συνέχεια ζητήθηκε από τους εκπαιδευτικούς που δήλωσαν ότι διαθέτουν λογαριασμό χρήστη στο Π.Σ.Δ. να αναφέρουν την συχνότητα με την οποία χρησιμοποιούν τις διαθέσιμες υπηρεσίες. Από τα δεδομένα του πίνακα 1 προκύπτει ότι οι πλέον χρησιμοποιούμενες υπηρεσίες από τους εκπαιδευτικούς είναι η «Πλοήγηση στο διαδίκτυο μέσα από προσωπική σύνδεση που παρέχει το Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο» (μ.ο: 2,03), η «Επικοινωνία με προσωπικό λογαριασμό email που παρέχει το Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο» (μ.ο: 2,02) και η «Υπηρεσία e-Υλικό του Πανελληνίου Σχολικού Δικτύου» (μ.ο: 1,83).

Στο σημείο αυτό εντυπωσιάζει η συχνότητα με την οποία χρησιμοποιούν τις εν λόγω υπηρεσίες, καθώς μόνο 27 εκπαιδευτικοί (ποσοστό 29%) δηλώνουν ότι χρησιμοποιούν συχνά την υπηρεσία «Πλοήγηση στο διαδίκτυο μέσα από προσωπική σύνδεση που παρέχει το Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο», η οποία είναι η πλέον συχνά χρησιμοποιούμενη.

Αντίστοιχη είναι η κατάσταση και για τις 2 άλλες υπηρεσίες που έχουν αναφερθεί, όπου οι εκπαιδευτικοί που καταθέτουν ότι τις χρησιμοποιούν συχνά είναι μόλις 30 (ποσοστό 32,3%) και 22 (ποσοστό 24%) αντιστοίχως.

Επίσης οι εκπαιδευτικοί αναφέρουν ότι δεν χρησιμοποιούν ποτέ την «Υπηρεσία e-Τάξη» (μ.ο: 1,40), την «Υπηρεσία Συζητήσεων (Forums)» (μ.ο: 1,22), την «Υπηρεσία Ιστολογίων (Blogs)» (μ.ο: 1,22), την «Υπηρεσία Βίντεο κατά απαίτηση (VoD)» (μ.ο: 1,13) την «Υπηρεσία Τηλεδιασκέψεων» (μ.ο: 1,08) καθώς και την Υπηρεσία «Βήμα διαλόγου Ερμής» του Πανελληνίου Σχολικού Δικτύου (μ.ο: 1,05).

Στην τελευταία κύρια ερώτηση του ερωτηματολογίου ζητήθηκε από τους εκπαιδευτικούς να αναφερθούν στους λόγους για τους οποίους δεν χρησιμοποιούν πιο συχνά τις υπηρεσίες του Π.Σ.Δ. Κατά την ανάλυση περιεχομένου των απαντήσεων των εκπαιδευτικών του δείγματος σχηματίστηκαν οκτώ βασικές κατηγορίες απάντησης.

Η πρώτη κατηγορία «Έλλειψη ενημέρωσης για τις διαθέσιμες υπηρεσίες» περιλαμβάνει τις δηλώσεις των εκπαιδευτικών του δείγματος που αναφέρουν ότι δεν έχουν ενημερωθεί για το Π.Σ.Δ και για τις υπηρεσίες που προσφέρει.

Στην δεύτερη κατηγορία «Έλλειψη προσωπικού ελεύθερου χρόνου» περιλαμβάνονται δηλώσεις των εκπαιδευτικών για την μη ύπαρξη εκ μέρους τους ελεύθερου χρόνου προκειμένου να τον αφιερώσουν στην ενασχόληση με τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες του Π.Σ.Δ.

7ο Πανελλήνιο Συνέδριο ΕΕΕΠ - ΔΤΠΕ «Το μέλλον της μάθησης»

Πίνακας 1, Κατανομή συχνοτήτων των απαντήσεων των εκπαιδευτικών του δείγματος ανάλογα την συχνότητα χρήσης των πιστοποιημένων υπηρεσιών του Πανελληνίου Σχολικού Δικτύου

Συχνότητα χρήσης πιστοποιημένων υπηρεσιών του Π.Σ.Δ.	Ποτέ		Μερικές φορές		Συχνά		Πολύ συχνά		Σύνολο		Δεν απάντησαν		Δείκτες	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	Χ(μ.ο.)	s
Πλοήγηση στο διαδίκτυο μέσα από προσωπική σύνδεση που παρέχει το Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο	31	33,3	35	37,6	20	21,5	7	7,5	93	100	2	2,1	2,03	0,93
Επικοινωνία με προσωπικό λογαριασμό email που παρέχει το Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο	45	48,4	18	19,4	13	14	17	18,3	93	100	2	2,1	2,02	1,17
Υπηρεσία e-Υλικό του Πανελληνίου Σχολικού Δικτύου	41	44,6	29	31,5	19	20,7	3	3,3	92	100	3	3,2	1,83	0,87
Υπηρεσία e-Τάξη του Πανελληνίου Σχολικού Δικτύου	60	65,2	28	30,4	3	3,3	1	1,1	92	100	3	3,2	1,40	0,61
Υπηρεσία Συζητήσεων (Forums) του Πανελληνίου Σχολικού Δικτύου	74	80,4	16	17,4	2	2,2	0	0	92	100	3	3,2	1,22	0,47
Υπηρεσία Ιστολογίων (Blogs) του Πανελληνίου Σχολικού Δικτύου	76	82,6	12	13	4	4,3	0	0	92	100	3	3,2	1,22	0,51
Υπηρεσία Βίντεο κατά απαίτηση (VoD) του Πανελληνίου Σχολικού Δικτύου	81	88	10	10,9	1	1,1	0	0	92	100	3	3,2	1,13	0,37
Υπηρεσία Τηλεδιασκέψεων του Πανελληνίου Σχολικού Δικτύου	85	92,4	7	7,6	0	0	0	0	92	100	3	3,2	1,08	0,27
Υπηρεσία «Βήμα διαλόγου Ερμής» του Πανελληνίου Σχολικού Δικτύου	88	95,7	3	3,3	1	1,1	0	0	92	100	3	3,2	1,05	0,27

Η τρίτη κατηγορία «Έλλειψη ενδιαφέροντος υλικού σε αυτές τις υπηρεσίες» αναφέρεται σε δηλώσεις των εκπαιδευτικών που χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες αυτές και έχουν σχηματίσει την άποψη ότι οι εν λόγω υπηρεσίες δεν συμβάλουν ενισχυτικά στις διδασκαλίες τους.

Η τέταρτη κατηγορία «Εμφάνιση τεχνικών προβλημάτων κατά την χρήση των υπηρεσιών» αντιστοιχεί σε δηλώσεις όπου οι εκπαιδευτικοί καταθέτουν ότι αντιμετωπίζουν τεχνικά προβλήματα κατά την χρήση των υπηρεσιών.

Στην πέμπτη κατηγορία «Έλλειψη γνώσης χειρισμού Η/Υ» περιλαμβάνονται οι προβληματισμοί των εκπαιδευτικών καθώς δηλώνουν ότι δεν γνωρίζουν πώς να χρησιμοποιούν Η/Υ.

Η έκτη κατηγορία «Αρνητική στάση ως προς την χρησιμότητα των υπηρεσιών» καταγράφει δηλώσεις των εκπαιδευτικών όπου αναφέρουν ότι πιστεύουν ότι δεν είναι χρήσιμες αυτές οι υπηρεσίες, για τους ίδιους και τους μαθητές.

Στην έβδομη κατηγορία απάντησης, εκπαιδευτικοί δηλώνουν «Αρνητική στάση ως προς την χρησιμότητα του διαδικτύου» καθώς αναφέρουν ότι είναι αντίθετη με την αξιοποίηση του διαδικτύου κατά την διάρκεια των διδασκαλιών.

Τέλος, στην όγδοη κατηγορία «Έλλειψη γνώσης χρήσης των υπηρεσιών» οι εκπαιδευτικοί αναφέρουν ότι δεν γνωρίζουν ή δυσκολεύονται να χρησιμοποιούν τις διαθέσιμες υπηρεσίες του ΠΣΔ.

Πίνακας 2, Κατανομή συχνοτήτων των απαντήσεων των εκπαιδευτικών του δείγματος για καθεμιά από τις κατηγορίες απάντησης αναφορικά με τους λόγους για τους οποίους δεν χρησιμοποιούν πιο συχνά τις υπηρεσίες του Πανελληνίου Σχολικού δικτύου

Κατηγορίες Απάντησης	Ναι		Σύνολο	
	f	%	f	%
Έλλειψη ενημέρωσης για τις διαθέσιμες υπηρεσίες	35	27,8	126	100
Έλλειψη προσωπικού ελεύθερου χρόνου	24	19,0	126	100
Έλλειψη ενδιαφέροντος υλικού σε αυτές τις υπηρεσίες	22	17,5	126	100
Εμφάνιση τεχνικών προβλημάτων κατά την χρήση των υπηρεσιών	20	15,9	126	100
Έλλειψη γνώσης χειρισμού Η/Υ	13	10,3	126	100
Αρνητική στάση ως προς την χρησιμότητα των υπηρεσιών	13	10,3	126	100
Αρνητική στάση ως προς την χρησιμότητα του διαδικτύου	7	5,6	126	100
Έλλειψη γνώσης χρήσης των υπηρεσιών	5	4,0	126	100
Δεν απάντησαν	f =144 (53,3%)			

Συμπεράσματα

Τα ευρήματα της παρούσας έρευνας ασφαλώς δεν μπορούν να έχουν καθολική ισχύ αφού το δείγμα της δεν είναι αντιπροσωπευτικό, για το λόγο αυτό οφείλουν να ερμηνευτούν με τους σχετικούς περιορισμούς.

Από τις δηλώσεις των εκπαιδευτικών που συμμετείχαν στην έρευνα προκύπτει ότι χρησιμοποιούν σε μικρό βαθμό τις υποδομές και τις υπηρεσίες που έχει αναπτύξει το Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο για την εκπαιδευτική κοινότητα.

Αναζητώντας τους παράγοντες που επηρεάζουν την εκπαιδευτική αξιοποίηση των δυνατοτήτων που παρέχει το Π.Σ.Δ. μέσα από την ανάλυση περιεχομένου των ανοικτών ερωτήσεων της έρευνας, οι εκπαιδευτικοί καταθέτουν ότι πλέον σημαντικοί παράγοντες που δρουν ανασταλτικά είναι η έλλειψη ενημέρωσης για τις διαθέσιμες υπηρεσίες που τους προσφέρονται, η μη ύπαρξη εκ μέρους τους ελεύθερου χρόνου προκειμένου να τον αφιερώσουν στην ενασχόληση με τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες του Π.Σ.Δ., η έλλειψη ενδιαφέροντος υλικού σε αυτές τις υπηρεσίες καθώς και η εμφάνιση τεχνικών προβλημάτων κατά την χρήση των υπηρεσιών.

Ακολουθούν η έλλειψη γνώσης χειρισμού Η/Υ, η αρνητική στάση ως προς την χρησιμότητα των υπηρεσιών του Π.Σ.Δ, η αρνητική στάση ως προς την χρησιμότητα του διαδικτύου γενικά καθώς και η έλλειψη γνώσης χρήσης των υπηρεσιών.

Προκειμένου να εξασφαλιστεί η ουσιαστική αξιοποίηση των δυνατοτήτων μάθησης που προσθέτουν τα δίκτυα ηλεκτρονικών υπολογιστών και ειδικότερα το Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο κρίνεται ως απαραίτητη η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών αναφορικά με τις διαθέσιμες υπηρεσίες που παρέχει το Π.Σ.Δ. αλλά και τους τρόπους χρήσης και αξιοποίησης τους στην εκπαίδευση.

Πρόσθετα χρειάζεται να παρέχεται στους εκπαιδευτικούς τεχνική στήριξη προκειμένου τα όποια προβλήματα ή δυσλειτουργίες παρουσιάζονται κατά την χρήση των υπηρεσιών του Π.Σ.Δ να αντιμετωπίζονται άμεσα. Με τον τρόπο αυτό ο εκπαιδευτικός θα αποβάλει τον φόβο που τον διακατέχει για την εμφάνιση τεχνικών προβλημάτων.

Βιβλιογραφία

- Al-Fudail, M., Mellar, H. (2008). Investigating teacher stress when using technology. *Computers & Education*, 51, 1103-1110.
- Aslanidou, S., Menexes, G. (2008). Youth and the Internet: Uses and practice in the home. *Computers & Education*, 51, 1375-1391.
- Βάμβουκας, Μ. (2000). *Εισαγωγή στην ψυχοπαιδαγωγική έρευνα και μεθοδολογία*. (8ή έκδ.). Αθήνα: Δελφοί.
- Βοσνιάδου, Σ. (2006). *Παιδιά, Σχολεία και Υπολογιστές*. Αθήνα: Gutenberg.
- Bell, J. (1999). *Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας*. Αθήνα: Έκφραση.
- Κόμης, Β. (2004). *Εισαγωγή στις εκπαιδευτικές εφαρμογές των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών*. Αθήνα: Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών.
- Κόμης, Β. & Μικρόπουλος, Α. (2001). *Πληροφορική στην Εκπαίδευση* [πανεπιστημιακές σημειώσεις]. Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Σχολή Θετικών Επιστημών και Τεχνολογίας. Πάτρα
- Μακράκης, Β. (2000). *Υπερμέσα στην Εκπαίδευση*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Μακράκης, Β. (2005α). *Ανάλυση δεδομένων στην επιστημονική έρευνα με τη χρήση του SPSS*. (3ή έκδ.). Αθήνα: Gutenberg.
- Μακράκης, Β. (2005β). Ζητήματα αξιολόγησης της μαθησιακής αποτελεσματικότητας των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας. Στο Ρετάλης, Σ. (Επιμ.), *Οι προηγμένες τεχνολογίες διαδικτύου στην υπηρεσία της μάθησης*. Αθήνα: Καστανιώτη (77-88).

Μιχαηλίδης, Π. (1999, 14-15 Μαΐου). Πληροφορική στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση: Προβληματισμοί. Εισήγηση που παρουσιάστηκε στο Πανελλήνιο Συνέδριο 'Πληροφορική και Εκπαίδευση'. Ιωάννινα.

Ο'Hara, M. (2004). *ICT in the early years*. New York: Continuum.